

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра конституційного, адміністративного та міжнародного права

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

підготовки бакалавра

спеціальності 262 Правоохоронна діяльність

освітньо-професійної програми Правоохоронна діяльність

Луцьк – 2024

Силабус нормативного освітнього компонента «Конституційне право» підготовки бакалавра, галузі знань 26 Цивільна безпека, спеціальності 262 Правоохоронна діяльність, за освітньо-професійною програмою Правоохоронна діяльність.

Розробник: Ленгер Яна Іванівна, професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки, д.ю.н., професор.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (к.ю.н., доц. Гусак А.П.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права

Протокол № 01 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри: (д.ю.н., проф. Книш С.В.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна /заочна форма навчання	Галузь знань: 26 Цивільна безпека, спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність, освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність, освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання – 1-й
		Семестри: 1-ий
		Лекції: денна форма 36 год. заочна форма 8 год.
		Практичні (семінарські): денна - 36 год., заочна – 10 год.
		Самостійна робота: денна форма - 38 год., заочна – 88 год.
ІНДЗ: немає	Консультації: денна - 10 год., заочна – 14 год.	
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Ленгер Яна Іванівна

Науковий ступінь: доктор юридичних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права

Контактна інформація: Lenher.Yana@vnu.edu.ua

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента

Є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і проблеми практичної діяльності, що характеризуються комплексністю, на основі отриманих знань, умінь, навичок щодо провідної галузі національного права – конституційного права, її норм та інститутів, а також сприяти формуванню патріотизму, громадсько-політичної та правової культури майбутнього працівника.

Пререквізити

Вивчення освітнього компонента «Конституційне право» передбачає наявність базових знань з теорії права.

Постреквізити

Вивчення освітнього компонента «Конституційне право» необхідне для вивчення ОК «Адміністративне право», «Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів», «Кримінальне право» тощо.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета нормативного освітнього компонента – засвоєння здобувачами освіти основних теоретичних положень науки конституційного права України; формування цілісного уявлення про конституційне право як галузь національного права і науку, теорію конституції і основний зміст інститутів конституційного права; формування навичок аналізу

конституційно-правових актів та узагальнення конституційно-правового досвіду України в сфері здійснення конституційного ладу та реалізації конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні.

Завданням нормативного освітнього компонента є забезпечення підготовки висококваліфікованих спеціалістів, що володіють ґрунтовними знаннями в галузі конституційного права, вміють використовувати їх у повсякденному житті та професійній діяльності.

3. Результати навчання (Компетентності)

У разі успішного завершення освітнього компонента здобувач освіти зможе виявити такі компетентності (згідно зі Стандартом вищої освіти зі спеціальності 262 Правоохоронна діяльність для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти).

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.

СК 2. Здатність здійснювати нагляд (контроль) за дотриманням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.

СК 3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК 5. Здатність визначити придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

ПРН 4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

ПРН 8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

ПРН 10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 17. Використовувати методи та засоби забезпечення публічної (громадської) безпеки та порядку, протидії злочинності, дотримуватися прав і свобод людини і громадянина, здійснювати заходи щодо попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національній безпеці держави.

4. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усьо го	Лек.	Практ	Сам роб.	Консу- льт.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1. Теорія Конституційного права України. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.						
Тема 1. Конституційне право України як галузь права, наука і навчальна дисципліна	8	2	2	4	4	ДС, Т, РЗ/К, Р/
Тема 2. Конституційно-правові відносини. Конституційно-правова відповідальність. Основи конституційного ладу України	8	2	2	4		ДС, Т, РЗ/К, Р/
Тема 3. Загальні засади конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні	16	6	6	4		ДС, Т, РЗ/К,
Тема 4. Конституційні права, свободи та обов'язки України	16	2	2	4		ДС, Т, РЗ/К, Р/
Тема 5. Форми безпосередньої демократії в Україні	8	2	2	4		ДС, Т, РЗ/К, Р/
Разом за змістовим модулем 1	56	14	14	20	4	15,5
Змістовий модуль 2. Конституційно-правовий статус органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні						
Тема 6. Верховна Рада України: конституційна природа парламенту України, повноваження, склад і структура. Організація роботи парламенту України. Конституційно-правовий статус народного депутата України	11	4	4	3	6	ДС, Т, РЗ/К, Р/
Тема 7. Конституційно-правовий статус Президента України. Дострокове припинення повноважень Президента України. Органи і служби при Президентові України	11	4	4	3		ДС, Т, РЗ/К, Р/
Тема 8. Виконавча влада в Україні	7	2	2	3		ДС, Т, РЗ/К, Р/
Тема 9. Судова влада в Україні. Конституційно-правовий статус прокуратури	11	4	4	3		ДС, Т, РЗ/К, Р/
Тема 10. Конституційно-правовий статус Конституційного Суду України	11	4	4	3		ДС, Т, РЗ/К, Р/
Тема 11. Місцеве самоврядування в Україні	11	4	4	3		ДС, Т, РЗ/К, Р/
Разом за змістовим модулем 2		22	22	18	6	24,5
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2		30				30
Усього годин	120	36	36	38	10	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	Лек.	Прак т.	Сам. роб.	Ко нс у ль т.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1. Теорія Конституційного права України. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.						
Тема 1. Конституційне право України як галузь права, наука і навчальна дисципліна	9	0,5	0,5	8	7	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 2
Тема 2. Конституційно-правові відносини. Конституційно-правова відповідальність. Основи конституційного ладу України	9,5	0,5	1	8		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 4
Тема 3. Загальні засади конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні	10	1	1	8		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 4
Тема 4. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні	10	1	1	8		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 4
Тема 5. Форми безпосередньої демократії в Україні	9,5	1	0,5	8		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 2
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	55	4	4	40	7	16
Змістовий модуль 2. Конституційно-правовий статус органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні						
Тема 6. Верховна Рада України: конституційна природа парламенту України, повноваження, склад і структура. Організація роботи парламенту України. Конституційно-правовий статус народного депутата України	10	1	1	8	7	ДС, Т, РЗ/К 4
Тема 7. Конституційно-правовий статус Президента України. Дострокове припинення повноважень Президента України. Органи і служби при Президентові України	10	1	1	8		ДС, Т, РЗ/К 4
Тема 8. Виконавча влада в Україні	9,5	0,5	1	8		ДС, Т, РЗ/К 4
Тема 9. Судова влада в Україні. Конституційно-правовий статус прокуратури	9,5	0,5	1	8		ДС, Т, РЗ/К 4
Тема 10. Конституційно-правовий статус Конституційного Суду України	9,5	0,5	1	8		ДС, Т, РЗ/К 4
Тема 11. Місцеве самоврядування в Україні	9,5	0,5	1	8		ДС, Т, РЗ/К 4
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	65	4	6	48	7	24
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Усього годин	120	8	10	88	14	100

5. Завдання для самостійного опрацювання

Завдання до самостійної роботи не оцінюються окремо. Контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем освіти, здійснюється під час проведення практичних занять, а також під час підсумкового модульного контролю.

6. Політика оцінювання

Здобувач освіти повинен відвідувати заняття очно, а за наявності обґрунтованих причин (хвороба, перебування за кордоном тощо), за погодження з викладачем – онлайн.

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях. Під час виконання контрольних заходів (контрольних робіт, заліку, іспиту) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони робота не буде оцінюватись.

Відпрацювання пропущених занять можливе до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі.

Комунікація:

Консультації відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі.

Оцінювання роботи здобувача освіти

На семінарських заняття здобувачі освіти, відповідно до вказівок викладача, можуть відповідати усно, доповнювати основні відповіді, готувати письмові відповіді на окремі питання, виконувати тестові та творчі завдання.

Шкала оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях (денна форма навчання):

0-0,4 – незадовільно – питання висвітлені недостатньо, не використано юридичної термінології, більшість тез потребують уточнення, доопрацювання.

0,5-0,9 – задовільно – питання висвітлені поверхнево, використана частково юридична термінологія, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення;

1-1,9 – добре – питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, класифікації, зроблені окремі висновки;

2-2,2 – відмінно – питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, класифікації, зроблені конкретні висновки;

Підсумкова оцінка поточного контролю за результатами кожного змістового модуля виводиться шляхом додавання оцінок за семінарські заняття по темах, що входять до даного модуля. Модульна контрольна робота проводиться у формі тестування, складається з тестових завдань різного рівня складності. Максимальна оцінка за модульні контрольні роботи 1, 2 – 60 балів. В разі, якщо здобувач освіти не з'явився на модульну контрольна робота, вона не перездається.

Шкала оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях (заочна форма навчання):

0-1,9 – незадовільно – питання висвітлені недостатньо, не використано юридичної термінології, більшість тез потребують уточнення, доопрацювання.

2-3,9 – задовільно – питання висвітлені поверхнево, використана частково юридична термінологія, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення;

4-6,9 – добре – питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, класифікації, зроблені окремі висновки;

7-8 – відмінно – питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, класифікації, зроблені конкретні висновки;

Підсумкова оцінка поточного контролю за результатами кожного змістового модуля виводиться шляхом додавання оцінок за семінарські заняття по темах, що входять до даного модуля. Модульна контрольна робота проводиться у формі тестування, складається з тестових завдань різного рівня складності. Максимальна оцінка за модульні контрольні роботи 1, 2 – 60 балів. В разі, якщо здобувач освіти не з'явився на модульну контрольна робота, вона не перездається.

Політика щодо академічної доброчесності

Вивчаючи ОК «Конституційне право», здобувач освіти погоджується виконувати етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватись політики академічної доброчесності, що передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://bitly.cx/GOCT1>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Пропущені семінарські заняття перескладаються шляхом виконання завдань семінарського заняття. За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях.

Пропуски на семінарських заняттях та негативні оцінки можуть бути перездані до початку семінарських занять по наступному модулю або до початку заліково-екзаменаційної сесії, якщо модуль останній в семестрі.

Перездача заліків та екзаменів відбувається відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК (Порядок визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 серпня 2024 року https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B.%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

Бали зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

Види наукової та практичної активності здобувача освіти	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні	до 20
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 10

Виступ із доповіддю на науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіумі тощо	до 10
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 20
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 20
Участь у правопросвітницьких заходах	до 5
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 10
Участь в Moot-courts	до 20

7. Підсумковий контроль

Екзамен проводиться усно шляхом опитування по питаннях, викладених в екзаменаційному білеті, який складається з трьох питань.

60 – балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна з елементами самостійності;

50-40 балів передбачає досить високий рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів.

30-25 балів передбачає наявність знань лише основної літератури, здобувач освіти відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності;

20–15 балів передбачає неповні знання здобувачем освіти основної літератури; здобувач освіти лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь неповна;

10-0 балів – здобувач освіти не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в достатньому обсязі для подальшого навчання.

Бали, отримані на екзамені, додаються до балів поточного оцінювання на семінарських заняттях. Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах.

Перелік питань на екзамен

1. Поняття конституційного права.
2. Предмет і метод конституційного права.
3. Завдання, функції та методи конституційного права.
4. Принципи конституційного права. Конституційне право як наука і навчальна дисципліна
5. Поняття системи конституційного права та її складові елементи.
6. Інститути конституційного права України.
7. Норми конституційного права
8. Поняття і зміст джерел конституційного права.
9. Види джерел конституційного права.
10. Юридична природа джерел конституційного права.
11. Поняття та склад конституційно-правових відносин.
12. Суб'єкти конституційно-правових відносин.
13. Об'єкти конституційно-правових відносин.
14. Юридичні факти в конституційно-правових відносинах
15. Поняття та види юридичної відповідальності в конституційному праві.
16. Конституційно-правова відповідальність.
17. Види конституційно-правової відповідальності.
18. Загальна характеристика конституційного ладу України.
19. Конституційні основи державного ладу України.
20. Конституційні основи суспільного ладу України.
21. Правовий статус людини і громадянина як інститут конституційного права.
22. Поняття і види основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні.
23. Механізм реалізації та гарантії прав та свобод людини і громадянина.
24. Поняття про громадянство.
25. Принципи громадянства України.
26. Підстави набуття та припинення громадянства.

27. Система органів, які вирішують питання громадянства.
28. Правовий режим іноземців та осіб без громадянства.
29. Поняття і види безпосереднього народовладдя в Україні.
30. Вибори в Україні. Референдуми в Україні.
31. Державна влада як інститут конституційного права.
32. Конституційні засади закріплення, організації і здійснення державної влади в Україні.
33. Поняття, система і види органів державної влади.
34. Верховна Рада – вищий представницький орган держави, єдиний орган законодавчої влади України.
35. Склад і структура Верховної Ради України.
36. Компетенція Верховної Ради України.
37. Організаційні форми діяльності Верховної Ради.
38. Основи законодавчого процесу.
39. Правова природа інституту глави держави.
40. Загальна характеристика конституційно-правового статусу президента. Функції та повноваження Президента.
41. Підстави дострокового припинення повноважень Президента України.
42. Поняття органів виконавчої влади та їх система.
43. Кабінет Міністрів України – вищий орган в системі органів виконавчої влади України.
44. Склад, функції та повноваження Кабінету Міністрів України.
45. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади.
46. Місцеві органи виконавчої влади
47. Конституційний Суд України єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні.
48. Склад та порядок формування Конституційного Суду.
49. Повноваження Конституційного Суду.
50. Структура та організація діяльності Конституційного Суду України.
51. Поняття судів загальної юрисдикції та їх види.
52. Функції та повноваження прокуратури України.
53. Основні засади судочинства в Україні
54. Поняття прокуратури України.
55. Функції та повноваження прокуратури України.
56. Система і структура прокуратури.
57. Акти органів прокуратури
58. Поняття територіального устрою України.
59. Система адміністративно-територіального устрою України.
60. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим.
61. Поняття місцевого самоврядування.
62. Система і функції місцевого самоврядування в Україні.
63. Територіальна громада в системі місцевого самоврядування.
64. Організаційно-правові форми місцевого самоврядування в Україні.
65. Гарантії місцевого самоврядування. Взаємовідносини органів місцевого самоврядування з місцевими органами державної влади.

8. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 - 81	Добре	C	загалом хороша оцінка
67 -74	Задовільно	D	непогано
60 - 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям

1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перекладання
--------	--------------	----	------------------------

90-100 – здобувач освіти демонструє вільне володіння теоретичними питаннями, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково дає відповіді на поставлені питання з посиланням на норми законодавства; вільно володіє термінологією;

82-89 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання відповідає повно, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти, вміло їх застосовує при відповіді на питання, однак може допускати деякі неточності чи положення без їх доведеності;

75-81 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання може порушувати системність їх викладу, допускати окремі неточності, без їх доказовості, однак знає нормативно-правові акти, застосовує при відповіді на питання, володіє основними категоріями;

67-74 – здобувач освіти володіє більшістю теоретичними питаннями з предмету вивчення, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти; однак не завжди може правильно та аргументовано застосувати норми законодавства при відповіді на питання;

60-66 – здобувач освіти не володіє більшістю теоретичними питаннями, однак знає основні категорії та нормативно-правові акти, але при відповіді на питання не обґрунтовує та не аргументує її;

1-59 – здобувач освіти володіє теоретичними питаннями поверхнево; знає окремі категорії та нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час відповіді на питання.

9. Рекомендована література та Інтернет-ресурси:

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
5. Виборчий кодекс України 19 грудня 2019 року № 396-IX. Голос України. № 251. 28 грудня 2019.
6. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text 12.
7. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. Відомості Верховної Ради України. 2006. №30. Ст. 260.
8. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 50. ст.540.
9. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08 липня 2011 року. *Офіційний вісник України*. 12.08.2011. 2011. № 59. Стор. 83. Ст. 2347
10. Про внесення зміни до статті 15 Закону України "Про доступ до публічної інформації" щодо зменшення строку оприлюднення проектів нормативно-правових актів, рішень органів місцевого самоврядування: Закон України від 15.09.2020 №890-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/890-20#Text>
11. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 4. Ст. 65.
12. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII: Закон України. *Офіційний вісник України*. 2014. № 36. Ст. 957.

13. Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.1992 № 731. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376-2001-%D0%BF>
14. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-%D0%BF/conv#Text>
15. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квітня 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 19. Ст. 134.
16. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 25. Ст. 20.
17. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. Ст. 190.
18. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях: Закон України від 18 січня 2018 року № 2268-VIII. *Офіційний вісник України*. 2018. № 19. Ст. 630.
19. Про правовий статус осіб, зниклих безвісти: Закон України від 12 липня 2018 року № 2505-VIII. *Офіційний вісник України*. 2018. № 62. Ст. 2133. № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1861-17#n720>
20. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175.
21. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11 липня 2002 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 40. Ст. 290.
22. Про статус народних депутатів України: Закон України від 22 бер. 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 42. Ст. 212.
23. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.
24. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 5. Ст. 212.

Навчальна та наукова література

Основна

1. Конституція України. Науково-практичний коментар. Станом на січень НЗ4 2020 р. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 290 с.
2. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина: навч. посіб. / В. В. Молдован, Л. І. Чулінда. К.: «Центр учбової літератури», 2021. 206 с.
3. Конституційне право : навч. посібник / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан [та ін.] ; за заг. ред. Д. Терлецького ; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 584 с.
4. Конституційне право: підручник / МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ ; за заг. Ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзбь, М. І. Марчука ; [О. С. Бакумова, Т. І. Гудзбь, М. І. Марчука та ін.] ; передм. М. І. Марчука. Харків, 2019. 484 с.
5. Конституційне право України: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти. Одеса, 2020. 242 с.
6. Права людини в особливих правових режимах: досвід України : монографія / Д. С. Терлецький, О. В. Марусяк, Ю. Д. Батан, М. В. Афанасьєва та ін. ; за заг. ред. д.ю.н., проф. М. В. Афанасьєвої. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 356 с.
7. Совгиря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.

Додаткова

1. Буханевич О.М., Кузніченко С.О., Мерник А.М. Зарубіжний досвід конституційно-правового регулювання обмеження прав людини в умовах надзвичайного та воєнного станів. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2021. № 2. С. 56-65.
2. Величко Д.М., Савицька Л.С. Проблемні аспекти застосування практики Європейського суду з прав людини національними судами. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2021. № 1. С. 139-143.

3. Віткова В.С. Система гарантій конституційного права на інформацію. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2021. № 2. С. 30-33.
4. Гончарова К.А. Поняття «організаційно-правова форма» в муніципальному та цивільному праві. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2021. № 1. С. 31-35.
5. Грень Н.М. Гарантування правової політики недискримінації. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2021. № 2. С. 17-20.
6. Грень Н.М. Розрізнення між поколіннями як підґрунтя дискримінації за віковою ознакою. *Європейські перспективи*. 2021. № 2. С. 10-14.
7. Гусарев С.Д., Старицька О.О. Правове регулювання надання медичної допомоги в Україні. *Держава і право*. 2021. Вип. 89. С. 23-34.
8. Ленгер Я. І. Муніципально-правові колізії: загальнотеоретичний аспект: монографія / Я. І. Ленгер. 2017. 336 с.
9. Stasiuk O, **Lenher Y**, Koretska V., Riabych N., Samilo A. / OBSERVANCE OF HUMAN RIGHTS UNDER THE CONDITIONS OF NATIONAL LAW ADAPTATION TO THE NORMS OF THE EUROPEAN UNION. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 13/02-XXXV. P 107-111. (Web of Science).
10. Ленгер Я. І. Колізії в локальній правотворчості. *Конституційно-правові академічні студії*. Ужгород. 2021. № 1. С. 56-65. DOI: <https://doi.org/10.24144/2663-5399.2021.1.06>
11. Ленгер Я. І., Вісин В. В. Становлення юридичної компаративістики як напряму сучасної правової науки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2021. № 54. Т. 1. С. 124-128. DOI <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2021.54.1.28>
12. Ленгер Я. І., Вісин В. В., Євроатлантичні традиції конституалізації державно-територіального устрою українських земель (на прикладі проекту конституції УНР О.Ейхельмана). *Нове українське право*. Євроінтеграція. 2022. № 6. С. 62-68.
13. Ленгер Я. І. Демократія та права людини. *Історико-правовий часопис*. 2023. № 2 (21). С. 31-37.
14. Ленгер Я. І. Роль принципу верховенства права при застосуванні санкцій конституційно-правової відповідальності. *Право та державне управління*. 2024. № 3. С. 134-139. DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.18>
15. Ленгер Я. І. Конституційно-правова та політична відповідальність уряду: відмежування від інших видів відповідальності. *Право і суспільство*. 2024. № 5. С. 464-469. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.5.68>
16. Федоренко В. Л. Завдання та функції конституційного права як галузі конституційного права. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2021. № 1. С. 80-89.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – <https://rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – <https://ombudsman.gov.ua/>
3. Єдиний реєстр громадських формувань в Україні – <https://rgf.minjust.gov.ua/home/index>
4. Офіційний сайт Міністерства юстиції (відомості про політичні партії) – <https://minjust.gov.ua/m/4561>
5. Порядок звернень громадян до органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій – <https://www.zoda.gov.ua/news/7419/poryadok-zvernennyagromadyan-do-organiv-derzhavnoji-vladi-ta-mistsevogo-samovryaduvannya,-pidprijemstv,-ustanov-ta-organizatsiy.html>
6. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України – <http://ccu.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Президента України – <http://president.gov.ua>